

Savivaldybių žinios

Nr. 29 (698)

2014 m. lapkričio 8 d.
Kaina 2,25 Lt / 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nesunaikinkime to, kas sukurta

Varėnos rajono mero Vido Mikalausko argumentai apie tai, kodėl rajoninėms sveikatos priežiūros įstaigoms būtinas didesnis finansavimas

3 p.

Varėnos rajono meras Vidas Mikalauskas turėjo daug klausimų paskutiniame LSA tarybos posėdyje dalyvavusiai sveikatos apsaugos ministrei Rimantei Šalaševičiūtei. „Siūlome atlikti teisės aktų, reglamentuojančių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir apmokėjimą, teisinį auditą, juos susisteminti, suvienodinti sąvokas ir sumažinti jų skaičių“, – sakė meras

Romo Gurklio nuotr.

Kodėl Druskininkams taip sekasi?

Į tai atsako savivaldybės meras Ričardas Malinauskas, vicemeras Linas Urmanavičius ir bendruomenių atstovai _____ 4 p.

Įvykių savivaldybėse mozaika

Svenčionių rajone atidarytos stambųjų atliekų surinkimo aikštelės, Utenoje baigiamas įgyvendinti dar vienas projektas, Panevėžys pristatytas Mokslų akademijoje _____ 12, 13 p.

„Padėkime žmogui susikurti darbo vietą“

Lazdijų rajono mero Artūro Margelio žvilgsnis _____ 15 p.

NESUNAIKINKIME TO, KAS SUKURTA

Spalio 28–29 d. vykusiame LSA valdybos ir tarybos posėdyje buvo aptartos rajoninių ligoninių finansinės problemos ir kiti rajonų gyventojams aktualūs sveikatos priežiūros klausimai. Varėnos rajono meras Vidas Mikalauskas ir kiti merai turėjo daug klausimų posėdyje dalyvavusiai sveikatos apsaugos ministrei Rimantei Šalaševičiūtei. Pateikiame V. Mikalausko argumentus apie tai, kodėl sveikatos priežiūros įstaigoms gyvybiškai būtinas didesnis finansavimas.

Šalies sveikatos įstaigos finansavimo stygių pajuto nuo pačios krizės pradžios, kai sveikatos priežiūros paslaugų įkainis buvo drastiškai sumažintas nuo 1 Lt iki 0,8–0,85 Lt. Dar didesnė finansinė sumaištis II ir III lygio sveikatos įstaigose prasidėjo nuo 2013 m. birželio 1 d., kai įsigaliojo sveikatos ministro įsakymas „Dėl Giminingų diagnozių grupių sąrašo ir normatyvinės gydymo trukmės ir kainų koeficientų pagal giminingų diagnozių grupes sąrašo bei bazinės aktyviojo gydymo atvejo (gydymo etapo) kainos šiam gydymui priskiriamų paslaugų bazinėms kainoms nustatyti tvirtinimo“. Šis įsakymas iš esmės pakeitė sveikatos įstaigų finansavimo tvarką. Jam įsigaliojus kai kurių sveikatos įstaigų pajamos sumažėjo nuo 30 tūkst. Lt net iki 900 tūkst. Lt.

Tačiau sveikatos įstaigų finansavimas buvo sumažintas dar anksčiau. Iki krizinio laikotarpio suteiktos sveikatos priežiūros paslaugos finansavimas atitiko jos sąnaudas. Sveikatos priežiūros paslauga buvo vertinama ir finansuojama 1 Lt. Tačiau kriziniu laikotarpiu ši paslauga buvo nuvertinta iki 0,93 Lt. Toks drastiškas įkainio sumažinimas labai išaugino savivaldybių ligoninių skolas.

Reikia įvertinti ir tai, kad sveikatos priežiūros paslaugų finansavimas neatitinka tikrosios jų vertės ir dėl didėjančių rinkos kainų. Nebuvo atsižvelgiama į padidėjusias komunalinių paslaugų kainas, minimalaus darbo užmokesčio didinimą, nenumatomas lėšos įrangai, technologijoms atnaujinti. Tačiau sveikatos įstaigų specialistai, suprasdami savo pareigą, visiems besikreipiantiems sveikatos priežiūros paslaugas teikė ir teikia, nors kiekvieną mėnesį finansiniai įsiskolinimai vis didėja. Tačiau vėlgi paradoksas – už suteiktą didesnę paslaugų skaičių nei buvo suplanuota, o tiksliau, valstybinėms ligoninių kasoms vienašališkai sumažinus finansuojamų paslaugų apimtį, sveikatos įstaigoms nekompensuojama arba kompensuojama iš dalies. Gydymo įstaigos ir jų steigėjos – savivaldybės – nuolat ieškojo galimybių amortizuoti tokius didelius įsiskolinimus pertvarkydamos tiek sveikatos įstaigų atskirus skyrius ir juose teikiamas paslaugas, tiek apimtį, tačiau tai negelbsti. Todėl buvo kreiptasi į Lietuvos savivaldybių asociaciją, kad klausimas dėl tolesnio II ir III lygio sveikatos įstaigų veiklos finansavimo būtų išnagrinėtas ir sprendžiamas aukščiausiu lygiu.

Džiugina tai, kad naujoji sveikatos apsaugos ministrė Rimantė Šalaševičiūtė, reaguodama į susidariusią situaciją, užtikrino, jog teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų įkainis bus padidintas nuo 0,93 Lt iki 0,98 Lt. Sveikatos įstaigos tikisi, kad metų laikotarpiu bus sugrąžintas anksčiau turėtas 1 Lt už suteiktą sveikatos priežiūros paslaugą įkainis.

Tačiau balo padidininimas jokių būdu neišspręs visų problemų dėl susidariusių įstaigų skolų. 2009–2014 m. laikotarpiu valstybinės ligoninių kasos sveikatos įstaigoms neišmokėjo daugiau kaip milijardo litų.

Šiandien norint amortizuoti susidariusią itin sudėtingą situaciją sveikatos įstaigose, iš privalomojo sveikatos fondo rezervo reikėtų skirti ne mažiau kaip 100 mln. Lt. Tačiau čia vien Sveika-

Prieš LSA tarybos posėdį savivaldybių merai dalijosi savo rajonų patirtimi. Savivaldybių politikai tikisi, kad sveikatos priežiūros įstaigos bus atpalaiduotos nuo įtampos ir nežinomybės ir pagaliau susitelks tiesioginiam darbui – rūpinimuisi žmonių sveikata ir gyvybe

tos apsaugos ministerijos pastangų neužtenka. Reikia ir politinio sprendimo, kad ta suma kreditiniams įsiskolinimams padengti būtų skirta iš rezervo. Šiandien yra tinkamiausias laikas tam, kad šis sprendimas būtų priimtas išvengiant sunkių pasekmių.

Susitikimo su sveikatos apsaugos ministre R. Šalaševičiūte metu atkreipiau ministrės dėmesį ne tik į minėtą sveikatos apsaugos ministro įsakymą, bet ir į tai, kad patvirtintų mokamų paslaugų sąrašas nekoreguotas nuo 1996 m., kad šiandien sveikatos įstaigų veiklą reglamentuoja daugiau kaip 150 sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės ligoninių kasos direktoriaus teisės aktų. Kaip sveikatos įstaigų vadovams nesuspainioti tokioje teisės aktų jūroje? Todėl siūlome atlikti teisės aktų, reglamentuojančių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir apmokėjimą, teisinį auditą, juos susisteminti, suvienodinti sąvokas ir sumažinti jų skaičių.

Rajonuose II lygio gydymo įstaigų grandis yra labai svarbi ir reikalinga, o jos geografiją turi lemti poreikis ir specialistai. Labai apmaudu, kai patyrę ir turintys aukštą kvalifikaciją specialistai priversti emigruoti iš periferijos dėl savo neuztikrintumo, t. y. dėl sveikatos įstaigų įsiskolinimų.

Pastaruoju metu daug kalbama ir diskutuojama, ir tai yra realybė, kad į rajonų II lygio sveikatos priežiūros įstaigas nauji ir jauni specialistai neatvyksta dėl daugelio priežasčių. Manau, kad metų metus besitęsiantis finansinis nepriteklis ir niekaip nesibaigiančios reformos neleidžia jaunam specialistui ryžtis tokiai savotiškai avantiūrai.

Ne vienus metus bandoma įpiršti mintį, kad rajonų ligoninės turėtų atsisakyti gana brangių paslaugų – reanimacijos, chirurgijos, traumatologijos skyrių. Tačiau reikia žiūrėti plačiau, atsižvelgti į rajonų specifiką – teritorijos dydį, gyventojų tankumą, o galiausiai ir į esamų specialistų kvalifikaciją. Gydymo įstaigose, kuriose dirba aukštos kvalifikacijos specialistai ir yra šiuolaikiška medicinos įranga, suteikiamos ir aukšto lygio medicinos paslaugos.

Sveikatos sistemą tinkamai sutvarkyti labai svarbu, todėl išmokime branginti tai, kas sukurta, stenkimės ją išlaikyti, o ne draskyti ir naikinti.

Tiek sveikatos įstaigų vadovai, tiek darbuotojai, tiek savivaldybės politikai tikisi, kad ši problema bus greitai išspręsta, kad sveikatos įstaigos bus atpalaiduotos nuo įtampos ir nežinomybės ir pagaliau susitelks tiesioginiam darbui – rūpinimuisi žmonių sveikata ir gyvybe.

KODĖL DRUSKININKAMS TAIP SEKASI?

Neseniai geriausios šalies savivaldybės buvo apdovanotos garbingu „Aukšinės krivulės“ ženklu.

Apdovanojimas – krivulė „Stipri bendruomenė – stipri Europa“ – teko Druskininkams. Šis apdovanojimas, įsteigtas Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje, reiškia, kad Druskininkai jau žinomi ir vertinami ne tik Lietuvoje.

„Aukšinėmis krivulėmis“ už ryškiausias iniciatyvas ir darbus Lietuvos savivaldybės pagerbiamos jau devintus metus. Druskininkai „Aukšinę krivulę“ pelnė jau ketvirtą kartą.

Kodėl Druskininkams taip sekasi? Apie tai kelios nuomonės.

APDOVANOJIMAS – VISŲ DRUSKININKIEČIŲ NUOPELNAS

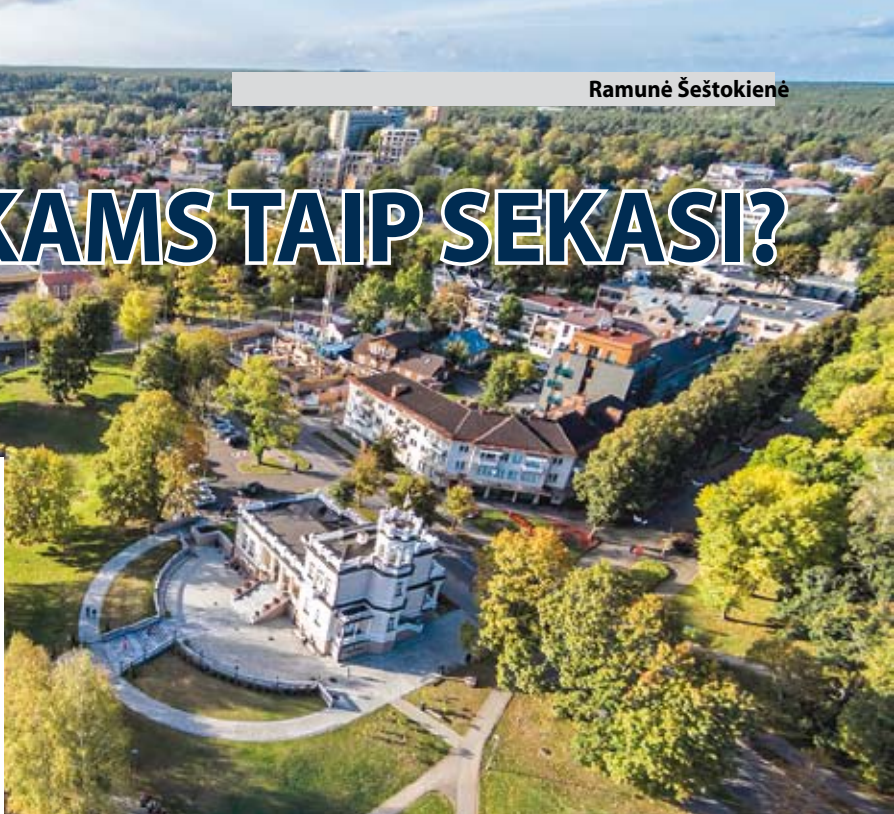
Tai, kad Druskininkai gavo Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje įsteigtą apdovanojimą – įvertinimą už bendruomeniškumo puoselėjimą – yra visų Druskininkams dirbančių žmonių nuopelnas, jų pastangų įvertinimas. Tokia Druskininkų savivaldybės mero Ričardo Malinausko nuomonė.

Druskininkams jau nebereikia įrodinėti savo privalumų ir patrauklumo, tačiau aš kaip savivaldybės vadovas nuširdžiai džiaugiuosi, kad nuveikti darbai gerai įvertinami ir iš šalies.

Štai vienas druskininkiečių bendruomeniškumo pavyzdžių.

Kai apsisprendėme buvusios katilinės griuvėsius pertvarkyti į modernų pastatą, kuriame dabar veikia daug Druskininkų nevyriausybinių organizacijų, Socialinių paslaugų, Jaunimo užimtumo centrai, abejonių, ar statybos pavyks, nebuvo. Tačiau buvo nuogaštauta, ar po vienu sto-

Beveik prieš metus Seimo narė Kristina Miškinienė, Druskininkų meras Ričardas Malinauskas ir mero pavaduotojas Linas Urmanavičius originaliai, nudažytų delnų atspaudais, patvirtino Jaunimo užimtumo centro atidarymą. Šis projektas, sudaręs galimybę po vienu stogu suburti tiek skirtingų Druskininkų savivaldybės organizacijų, yra vienas gražiausių druskininkiečių bendruomeniškumo pavyzdžių

gu sutars skirtingo amžiaus ir pomėgių druskininkiečiai. Dabar tokių dvejonų jau nėra. Rekonstruotame pastate gausus būrys socialine veikla užsiimančių nevyriausybinių organizacijų, žmonės tarpusavyje puikiai bendrauja. Vaikai, jaunimas, senjorai – parodė pavyzdį, kaip galima darniai bendradarbiauti vystant skirtingas veiklas. Šis sėkmingai įvykdytas rekonstrukcijos projektas, sudaręs galimybę po vienu stogu suburti tiek skirtingų Druskininkų savivaldybės organizacijų, yra vienas gražiausių druskininkiečių bendruomeniškumo pavyzdžių.

Dažnai besisvečiuojančių Druskininkuose įvairių Lietuvos savivaldybių atstovai, užsienio svečių delegacijos atkreipia dėmesį ne tik į sėkmingą seno statinio rekonstrukcijos projektą, bet žavisi ir pačia idėja, gražiu visuomenine veikla užsiimančių druskininkiečių sambūviu.

Tik dalis nevyriausybinių organizacijų susibūrusios pastate po vienu stogu. Kitos savivaldybėje veikiančios nevyriausybines organizacijas taip pat pasižymi sukelto aktyvia veikla, entuziazmu.

Tai žmonės, kurie kasdien patys prisideda prie Druskininkų gerovės. Šiems druskininkiečiams pirmiausia ir skirtas „Aukšinės krivulės“ apdovanojimas.

ŽINIA APIE KRIVULĘ PRADŽIUGINO

„Gera žinia apie Druskininkus visada maloni. Organizacijų buvimas kartu po vienu stogu stiprina veiklą ir teikia bendravimo džiaugsmą, kuris sušildo žmonių širdis“, – kalbėjo sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Druskininkų viltis“ pirmininkė Loreta Sadauskienė.

Druskininkų šeimos paramos centro pirmininkės Lilijos Sereikienės žodžiais, tai, kad būrys organizacijų veikia po vienu stogu, labai patogus pirmiausia todėl, kad, kai reikia pasidalyti informacija, visi yra čia pat, vietoje.

„Kai pas mus svečiuojasi kitų miestų visuomeniniai klubai, didžiudamasi parodau patalpas ir giriuosi, kokie Druskininkai „kieti“. Mums baltai pavydi, kiti stebisi, kad savivaldybė skyrė tokią didelę erdvę nevyriausybinių organizacijų veiklai. Nuširdžiai džiaugiamės krivule. Tai pelnytas įvertinimas Druskininkams“, – sakė Druskininkų cukrinio diabeto klubo „Atgaja“ pirmininkė Jelena Šimonienė.

Kaip teigė Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Druskininkų miesto bendrijos pirmininkė Zita Jančiauskienė, didžiausias buvimo kartu privalumas yra bendravimo džiaugsmas. „Kai atėjusi matau žmones, kurie kalba ne apie ligas ar kokius nepriteklis, širdis džiaugiasi“, – sakė ji.

„Bočiams“ aktyvumu ir veikla nenusileidžia Druskininkų savivaldybės neįgaliųjų draugija, vadovaujama pirmininko Raimundo Tenenio. „Žmonėms patogiau, kai organizacijų veikla koncentruota viename pastate“, – sakė R. Tenenis.

Kaip teigė Jaunimo užimtumo centro direktorė Aušra Nedzinskienė, veikdami kartu druskininkiečiai ne tik papildo savo veiklas, bet ir padeda vieni kitiems. „Smagu, kad Druskininkai vėl įvertinti apdovanojimu, kuris garsins mūsų miestą, mūsų žmones, jų darbus ir Europoje“, – sakė A. Nedzinskienė.

DRUSKININKUS KURIA BENDRUOMENĖ

„Druskininkų atgimimo kainą geriausiai žino patys Druskininkų savivaldybės seniūnijų, kaimiškujų bendruomenių žmonės, savo darbu sukūrę tai, kuo šiandien didžiuojasi visa Lietuva, ką pastebi ir įvertina tarptautinė bendruomenė. Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje apdovanojimas Druskininkams – krivulė „Stipri bendruomenė – stipri Europa“ tai įrodo“, – teigė Druskininkų savivaldybės mero pavaduotojas Linas Urmanavičius.

Svarbus rodiklis, žymintis gerus ekonominius ir socialinius pokyčius Druskininkuose, yra nedarbo lygis. Druskininkų savivaldybė, prieš gerą dešimtmetį buvusi tarp teritorijų, kuriose vyravo kone didžiausias nedarbas, šiandien yra tarp veiksmingiausiai nedarbo problemą sprendžiančių Lietuvos savivaldybių. Kas lėmė tokius pokyčius? Mano nuomone, visų pirma tai, kad net tada, 2000-aisiais, kai Druskininkuose nedarbas viršijo 30 procentų, daugelis tikėjo savimi, norėjo čia gyventi ir padėti Druskininkams atgimti.

Ir įvyko akivaizdūs pokyčiai: 2008 metais vidutinis nedarbas Druskininkų savivaldybėje buvo 2,1 karto didesnis nei šalyje, o 2014 – jau tik 1,2 karto. Dabar pas mus nedarbo lygis yra vienas mažiausių tarp Alytaus apskrityje esančių savivaldybių. Šių metų rugsėjo pirmos dienos duomenimis, nedarbo lygis Druskininkuose yra 9,6 proc. Taigi jis nedaug tesiskiria nuo bendro Lietuvos nedarbo vidurkio, kuris yra 8,9 proc.

Kodėl Druskininkams pavyksta įgyvendinti užsibrėžtus tikslus?

Druskininkai gali didžiuotis, kad ir vietos bendruomenei, ir Druskininkams kaip kurtui reikalingi plėtoti darbai įgyvendinami esant bendruomenės ir savivaldos atstovų tarpusavio pasitikėjimui, atsisakius smulkių ambicijų, sutelktai dirbant.

Esate Druskininkų savivaldybėje veikiančias kaimo bendruomenes vienijančios Druskininkų vietos veiklos grupės valdybos pirmininkas. Koks šių bendruomenių veikloje dalyvaujančių žmonių indėlis į Druskininkų pažangą?

Džiugina kūrybinga Viečiūnų bendruomenė, aktyviai bendradarbiaujanti su Viečiūnų seniūnija, Viečiūnų pagrindine mokykla. Pagal mokyklos įgyvendintą projektą atnaujinta kompiuterių klasė, nupirka naujausia kompiuterinė įranga, planuojama, kad bus sudaryta galimybė ją naudoti ir bendruomenės reikmėms. Viečiūnų gyvenvietėje įrengtos universalios sporto, vaikų žaidimų aikštelės – šie objektai pritraukia ne tik viečiūniškius, bet ir druskininkiečius.

Veikli Neravų bendruomenė gali pasidžiaugti ne tik gražiai tvarkomomis sodybomis, gėlynais, bet ir nuveiktais darbais. Bendruomenėje propaguojamas šiaurietiškas ėjimas, įrengta universali sporto aikštelė.

Atnaujintus bendruomenės namus netrukus turės Stračiūnų bendruomenė, kuri labai stengiasi, kad kaimas būtų patrauklus ne tik gyventojams, bet ir atvykstantiesiems.

Leipalingio miestelio bendruomenė – aktyvi krašto kultūrinių tradicijų puoselėtoja, rengia ir įgyvendina įvairius projektus, aktyvina jaunimą, gražina aplinką.

Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenė pasižymi kasmetinėmis Joninių šventėmis, kurias bendruomenė rengia jau daugiau nei dvidešimt metų. Bendruomenės nariai organizuoja renginius, talkas, savanoriškai tvarko aplinką, įrengė paplūdimį.

Kairiojo Nemuno kranto bendruomenės projektai susiję su istorinės atminties ir patriotizmo puoselėjimu, tai indėlis į krašto istoriją.

Švendubrės kaimo bendruomenė taip pat puoselėja savo krašto palikimą, istoriją, sukurtas filmas, o Riečių kaimo bendruomenė rūpinasi kulinarijos paveldo išsaugojimu, yra sukūrusi filmą kulinarijos paveldo tema. Bendruomenė turi savo patalpas, šalia įrengtos universalios sporto ir paplūdimio tinklinio aikštelės.

Bilso bendruomenė įdomi sporto ir kitais bendruomeniškais renginiais. Įgyvendintas projektas, kurio metu įsigyti muzikos instrumentai, įdiegtas internetas, įsigytas multifunkcis aparatas, skaitmeninė vaizdo kamera, kompiuteriai su programine įranga.

Jovaišių kaimo bendruomenė taip pat baigia įgyvendinti bendruomenės patalpų įrengimo projektą. Ši bendruomenė puoselėja įdomią tradiciją – kiekvienais metais rinktis ant Jovaišių piliakalnio švęsti Joninių, Mindaugo karūnavimo, Oninių ir Žolinių švenčių. Valstybės atkūrimo ir Nepriklausomybės atkūrimo dieną jaunimas rengia iškilmingą paminėjimą.

Tik pati bendruomenė žino, ir todėl gali suplanuoti tai, ko labiausiai reikia jos žmonėms. Todėl galime tik didžiuotis, kad prie savivaldybės įgyvendinamų projektų priside-

Druskininkų savivaldybės mero pavaduotojas L. Urmanavičius: „Druskininkų atgimimo kainą geriausiai žino patys Druskininkų savivaldybės seniūnijų, kaimiškujų bendruomenių žmonės“

da ir pačios bendruomenės, kurdamos ir įgyvendinamos vietos gyventojams reikšmingus projektus. Darbo susitikimuose, kuriuose aptariame reikalus, visada padaro įspūdį šių žmonių nuoširdus noras prisidėti prie Druskininkų ir krašto gerovės, jų konkrečios idėjos, darbai, entuziazmas.

PADEDA VIENI KITIEMS

Kaip teigė Viečiūnų kaimo bendruomenės „Vermė“ pirmininkė Jolita Miliauskienė, išskirtinis bendruomenės projektas – „Vietos produktų užsakymo centro kūrimas“. Šiuo projektu siekiama skatinti vietos žmones parduoti savo užaugintas daržoves, vaisius, surinktas vaistažoles ir prieskonines žoleles. Bendruomenė įsigijo reikiamą įrangą, mobilųjį kioską, todėl galima važinėti į šventes, muges. „Taip siekiama skatinti verslumą sukuriant žmogui darbo vietą“, – sakė J. Miliauskienė.

Leipalingio miestelio bendruomenės pirmininkė Žaneta Krivonienė pasakojo: „Visada stengiamės atsiliepti į miestelio gyventojų lūkesčius. Džiaugėmės, kad penkiolikos žmonių grupei suteikta galimybė lankyti nemokamus anglų kalbos kursus, moterims mokytis pynimo. O kiekvieni tie mokymai pilni ir vaikiško klegesio, nes ateina ir mažieji bendruomenės nariai. Su nekantrumu laukiame, kada bus įrengta lauko treniruoklių aikštelė, kurią įsirengsime gavę Vietos bendruomenių savivaldos 2014 metų programos finansavimą.“

Stračiūnų bendruomenės pirmininkės Jolantos Miliuvienės teigimu, bendruomenės veikla organizuojama siekiant, kad susiburtų ne tik vietos gyventojai, bet ir krašto išeiviai. „Stračiūnų bendruomenės teritorijoje yra sukurta darbo vietų, nes veikia žvyro karjeras, lentpjūvė, kepykla. Norime, kad kraštiečiai sugrįžtų ir kurtųsi. Tokių iniciatyvų jau sulaukėme. Gyventojams talkinant atstatytas kaimo kryžius, suremontuotas prie bendruomenės namų esantis ūkinis pastatas. „Visus šiuos darbus atlikti mums padeda ir žmonės, veikiančios kaime. Tai sustiprina bendruomeniškumą ir tikėjimą, kad kartu visi rūpesčiai įveikiami“, – sakė J. Miliuvienė.

Išskirtiniai projektai jau tapo Druskininkų vizitine kortele. Lapkričio 7 d. Druskininkuose, aikštelėje prie Vandens parko, buvo įkasta simbolinė kapsulė, žyminti keleivinio keltuvo statybos pradžią. Pastačius ekologinį lynų keltuvažį tarptautinį pripažinimą pelnęs kurortas išgarsės ir išskirtine ekologine transporto priemone

ŠIAULIAI PIRMIEJI BENDRADARBIAUS SU AZERBAIDŽANU

Jūratė Rauduvienė

Šiaulių miesto savivaldybės delegacija, vadovaujama mero Justino Sartausko, grįžo iš Azerbaidžano Šamkuro miesto, kuris gali tapti dvilyktu Šiaulių partneriu. Šamkure vyko tarpvalstybinės dvišalio bendradarbiavimo tarp Azerbaidžano ir Lietuvos vyriausybės komisijos IV posėdis, kurio vienas iš klausimų buvo partnerystės ketinimų protokolo pasirašymas tarp Šiaulių ir Šamkuro. Lietuvos vyriausybinei delegacijai vadovavo užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Posėdyje parašus po dokumentu padėjo Šiaulių meras Justinas Sartauskas ir Šamkuro vykdamosios valdžios vadovas Alimpasha Mammadovas (**nuotr.**). Abu miestai įsipareigojo bendradarbiauti plečiant investicijas, mokslo, švietimo, kultūros srityse, skatinti turizmo plėtrą, keistis delegacijomis.

Ketinimų protokolas pasirašytas prieš metus atidarytame moderniam G. Alijevo centre. Šalia šio centro 15 ha teritorijoje įrengtas įspūdingas parkas. Šalia ant 100 metrų aukščio stiebo plevėsuoja valstybės vėliava, kurios dydis 26 x 40 m.

Vėliavos stiebą supa stiklinis pastatas, kuriame įrengtas vėliavos muziejus. Šeiminingai pakvietė apžiūrėti tris lapkričio mėnesį atidaromus naujus statinius – duonos kombinatą, technologijų parką ir penkerius metus statytą hidroelektrinę, kurios statyba kainavo apie milijardą eurų. Mieste daug dėmesio skiriama vaikams ir jaunimui – atnaujinamos mokyklos ir darželiai, statomi nauji, o jaunimas turi galimybę leisti laiką šiuolaikiškai įrengtame jaunimo centre.

Šiaulių delegacija lankėsi Oksfordo vidurinėje mokykloje, kurioje vaikai mokomi anglų kalba. Nors mokykla privati ir tėvams jų mokymasis atsieina brangokai, čia mokosi apie 250 vaikų. „Aptarėme, kad ši mokykla galėtų užmegzti bendradarbiavimą su Didždvario gimnazijos tarptautinio bakaureato klase. Taip pat Šamkuro vadovai susidomėjo „Rūtos“ saldainiais. Jie čia mato verslo bendradarbiavimo galimybę“, – susitikimų rezultatus komentavo meras. Šiauliečiams buvo itin malonu apžiūrėti naujai įrengtą ir dar tik lapkritį pradėsiantį veikti technologijų parką, kurio vienas akcininkų – Lietuvos įmonė „TP engineering“. Parkas gamins metalo gaminius naftos ir dujų pramonei.

Šiauliai – pirmasis miestas, su kuriuo Azerbaidžane pasirašyti oficialūs ketinimai bendradarbiauti, todėl delegacija sulaukė daug dėmesio. Šį įvykį plačiai nušvietė valstybinė šalies žiniasklaida.

EUROPOS KONTROLIERIAI KEIČIA AUDITŲ TIKSLUS

Vilma Mažeikienė

Savivaldybių kontrolierių asociacijos delegacija, vadovaujama asociacijos prezidento, Marijampolės savivaldybės kontrolieriaus Juozo Vaičiulio, spalio 23–25 d. dalyvavo tarptautiniame Europos regioninių audito institucijų organizacijos (EURORAI) seminare Škotijos mieste Edinburge. Seminaro tema – „Auditas ekonominio nuosmukio laikotarpiu: plataus ekonominio nuosmukio įtaka viešojo sektoriaus audito vaidmeniui, apimčiai ir ištekliams“. Savivaldybių kontrolierių asociacija EURORAI seminaruose dalyvauja nuo 2005 metų.

Seminare dalyvavo Savivaldybių kontrolierių asociacijos valdybos pirmininkė, Kėdainių rajono savivaldybės kontrolierė Zita Valiauskienė, asociacijos direktorė Raimonda Jasiulevičiūtė, Kupiškio, Molėtų, Alytaus, Ignalinos rajonų, Alytaus ir Vilniaus miestų savivaldybių kontrolieriai.

Seminaro organizatoriai – Škotijos valstybės kontrolė. „Škotija, kaip ir kitos Europos šalys, senėja. Viešųjų paslaugų poreikis tampa vis svarbesnis. Didėja lėšų panaudojimo viešajame sektoriuje skaidrumo poreikis. Žmonės nori žinoti, kaip leidžiami pinigai savivaldybėse. Politikai priima ilgalaikius sprendimus dėl lėšų panaudojimo, tačiau daugeliui iš jų sunku suprasti finansinius dokumentus. Todėl kontrolierių, auditorių vaidmuo vertinant planuojamus savivaldybių ir regionų biudžetus, ilgalaikius įsiskolinimus šiuo metu tampa ypač svarbus ir aktualus“, – seminaro įžanginėje kalboje sakė Škotijos valstybės kontrolierė Caroline Gardner.

Auditų praktiką ir nustatytas problemas savivaldybėse seminaro metu pristatė Austrijos, Lenkijos, Škotijos, Nyderlandų, Rusijos, Vokietijos, Prancūzijos, Ispanijos ir Šveicarijos auditoriai ir kontrolieriai. Kaip užtikrinamas savivaldybės finansinis stabilumas trumpalaikėje ir ilgalaikėje perspek-

tyvoje? Ar vyksta lėšų panaudojimo optimizacija? Kokie prioritetai išsikeliami priimant finansinius sprendimus? Kaip vertinamas savivaldybės veiklos veiksmingumas? Kokios kokybės paslaugos teikiamos savivaldybėje? Tai klausimai, į kuriuos stengiasi atsakyti kontrolieriai audito ataskaitose įvairiose šalyse.

Austrijos auditoriai pristatė įdomią praktiką audituojant pastatų atnaujinimui skirtų lėšų panaudojimo veiksmingumą. Politikų pristatoma pastatų atnaujinimo nauda dažnai neatitinka faktiškai atliktų darbų ir sąnaudų. Auditoriai taip pat nustatė, kad viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas tiesiant kelius ir įgyvendinant infrastruktūros projektus savivaldybėms nėra ekonomiškai naudingas.

Vokietijoje jau priimtas įstatymas, kad savivaldybės negali skolintis naujoms išlaidoms, naujiems projektams. Svarbu suvaldyti biudžetus, kad įsiskolinimai nebūtų perduodami ateinančioms kartoms. Veiksmingas lėšų panaudojimas įstaigose – tai pagrindinis auditorių atliekamo darbo tikslas. „Europos savivaldybių auditoriai ir kontrolieriai eina koja kojon su gyvenimu. Praėjusių biudžetinių metų panaudotų išlaidų auditus keičia į prognozuojamų lėšų auditus. Auditoriai daro išvadas ne tik pagal faktą, bet ir pateikia prognozes, kaip politikų priimti sprendimai paveiks socialinę sritį ar švietimo paslaugų kokybę. Kontrolieriai audituoja savivaldybių politikų sudaromas koalicines programas. Kokios įtakos jos turės rajono ar regiono gyventojams per ateinančius kelerius metus? Dažniausiai politikai labai jautriai reaguoja į tokių auditų pateiktas išvadas, bet laikui bėgant supranta, kad auditų išvados buvo teisingos. Deja, Lietuvoje savivaldybių kontrolieriai vis dar pateikia išvadas dėl praėjusių metų finansinių ataskaitų“, – apie seminaro metu išgirstas naujas kontrolierių praktikas Europoje sakė Savivaldybių kontrolierių asociacijos prezidentas J. Vaičiulis.

Seminare dalyvavo 90 dalyvių iš 15 šalių ir 50 regionų. Devynios šalys seminare pristatė savo patirtį. Nepaisant šalių administracinių skirtumų, visų auditorių tikslas vienas – suteikti mokesčių mokėtojams informaciją, kaip savivaldybėse ir regionuose naudojamos lėšos.

Lazdijų meras: „PADĖKIME ŽMOGUI SUSIKURTI DARBO VIETĄ“

ATEITIS PRIKLAUSO VERSLIEMS ŽMONĖMS

Darbas žmogaus nesusiras – žmogus turi susirasti darbą. Tuo įsitikinęs Lazdijų rajono meras Artūras Margelis, energingai ieškantis nedarbo rajone sumažinimo būdų. Ir rezultatai jau matyti: rajone daugėja naujų darbo vietų, žmonės drąsiau imasi verslo, o mėsinių galvijų aubrakų pavadinimą neužsikirsdamas ištaria kiekvienas rajono ūkininkas.

„Ateitis priklauso versliems žmonėms“, – neabejoja meras, bet pripažįsta, kad rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, verslių žmonių nėra daug. Verslumo tradicijų iki šiol nebuvo, tad jas reikia kurti ir vaikus nuo mažens mokyti verslui būtinų dalykų.

„Mokykloje reikia pradėti dėstyti ekonomiką, ir ji turi būti ne papildomas, o privalomas dalykas, kurio mokytų profesionalai, nes dabar daugelis vaikų savo aplinkoje net nemato verslumo pavyzdžio“, – sako meras A. Margelis.

Kad tokių pavyzdžių vaikams toli ieškoti nereikėtų, jis pasiūlė mokyklose sudaryti sąlygas parduoti gabiių vaikų sukurtus rankdarbius. Tą patį meras nuolat skatina daryti vietos amatininkus, tautodailininkus – jų rankų darbo gaminiais prekiaujama Lazdijų turizmo informacijos centre. Vietos amatininkų sukurti darbai žymimi savivaldybės prekės ženklo logotipu, kuris sukurtas siekiant padidinti rajono žinomumą.

Gal iš pirmo žvilgsnio tai atrodo smulku, bet jokios verslo patirties neturinčiam žmogui tai stiprus stimulus veikti, ir jis jau duoda rezultatų: kasmet vis daugiau Lazdijų rajono gyventojų įsigyja verslo liudijimus. Prie to neabejotinai prisideda ir rajono valdžios numatytos ir taikomos lengvatos individualiai veiklai.

VILTIS – INVESTICIJOS IR NAUJI PROJEKTAI

„Sudaryti palankias sąlygas verslui kurti

ir naujoms darbo vietoms steigti“, – taip svarbiausią rajono valdžios uždavinį formuluoja meras A. Margelis.

Tokia nuostata tinka ir patinka Lazdijų rajone investuoti norintiems verslininkams. Kai buvęs Seimo narys Jonas Jagminas užsiminė apie savo ketinimus investuoti Lazdijų rajone, įrengiant čia viščiukų broilerių perinimo inkubatorių, meras kartu su savivaldybės Ekonomikos skyriaus vedėja Jolita Galvanauskienė pats važinėjo po rajoną ir J. Jagminui parodė apie septynis objektus, tinkančius šiam verslui pradėti. Verslininkas išsirinko buvusius mūitinės sandėlius ir šalia jų esantį žemės sklypą Janaslavo kaime.

Aštuntą kartą surengtame aukcione anksčiau niekieno nepirktus sandėlius įsigijęs J. Jagminas kartu su dalininku iš Lenkijos į verslo projektą Lazdijų rajone žada investuoti 10 mln. Lt ir įkurti apie pusšimtį naujų darbo vietų. Dar šiais metais planuojama baigti inkubatoriaus statybas ir išperinti pirmuosius viščiukus. Per metus čia planuojama išperinti 15 milijonų viščiukų.

Žmonės ne tik bus įdarbinami inkubatoriuje – Lazdijų krašto ūkininkai galės auginti nustatytų veislių vištas, kurių kiaušiniai bus superkami ir perinami inkubatoriuje. Savo verslą pristatydamas J. Jagminas patikino, kad lazdijiečiai bus konsultuojami ir mokomi, kaip įsirengti patalpas paukščiams auginti, su jais patirtimi dalysis šioje srityje jau gerokai praktę lenkų ūkininkai.

Meras A. Margelis pasiryžęs visiems rimtiems investuotojams rajone uždegti žalią šviesą. „Jie kuria darbo vietas mūsų krašto žmonėms“, – paprastai savo poziciją dėsto meras.

Jis neabejoja, kad naujų darbo vietų bus sukurta ir įgyvendinant vieną didžiausių pastarojo meto investicinių projektų Lazdijų rajone – „5000 aubrakų Lazdijams“. „Sėkminga mėsinių galvijininkystės plėtra skatintų asmeninių ūkių kūrimąsi, didintų užimtumą ir rajono gyventojų pajamas“, – sakė meras A. Margelis.

Jis – ir šio projekto idėjos autorius, neabejojantis, kad nereikėtų aubrakų auginimas nederlingose rajono žemėse bus perspektyvus ir sėkmingas. Nors iš pradžių, kaip ir kiekviena naujovė, ne vieno buvo sutiktas skeptiškai, dabar šis projektas įgyja vis didesnį pagreitį ir pasitikėjimą.

Jį neabejotinai didina ir tai, kad rajono valdžia „stumdama“ šį projektą dirba visais frontais: savivaldybė kartu su aubrakų augintoju iš Vokietijos Ernstu Friedriku Baumeriu įsteigė viešąją įstaigą „Darbo vietų kūrimo fondas“, kuri rūpinasi ES fondų paramos paieška, kaupia reikiamą informaciją apie mėsinių galvijų aubrakų auginimą ir ją perduoda rajono ūkininkams. Meras mina Žemės ūkio ministerijos slenkstį, įrodinėdamas, kad tiesioginės išmokos ūkininkams būtų mokamos ne tik už nuosavus, bet ir nuomojamus ar kitais pagrindais iš kito ūkinių galvijų savininko gautus gyvulius. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Aleksandro Stulginskio universitetu dėl taikomųjų mokslo tyrimų vykdymo rajone, studijų organizavimo, specialistų ir įvairių projektų rengimo.

Lazdijiečiams sudarytos sąlygos semtis patirties šalies ir užsienio aubrakų augintojų ūkiuose, parengtas mokomojo ūkio projektas, kuris bus įgyvendinamas Veisiejų technologijų ir verslo mokykloje. Joje nuo šių mokslo metų pradžios atsirado ir nauja – mėsinių galvijų augintojo specializacija, kurią pasirinkusieji gaus net dvigubą stipendiją.

„Kai pats tiki tuo, ką darai, aplinkiniai irgi patiki, o dirbdamas su bendraminčių komanda gali padaryti ir daugiau, ir geriau, ir greičiau“, – įsitikinęs idėjų pusiaukelėje nepalikantis meras A. Margelis.

